

HANA

Výstava o Hane Gregorovej – žene, ktorá predbehla svoju dobu

Bratislava 21. novembra 2024: Spisovateľka. Intelektuálka. Feministka. Organizátorka kultúrneho života. Ale aj Tajovského manželka, matka, čechoslovakistka, novinárka a publicistka, funkcionárka. A zároveň bojovníčka za práva žien, za ich rovnoprávnosť s mužmi, za nové témy v literatúre, za kvalitnejšiu tvorbu pre deti, za možnosť voľby smerovania vlastného života pre ženy. Týmito a mnohými ďalšími prívlastkami môžeme označiť spisovateľku Hanu Gregorovú, ktorá vás od 22. novembra pozýva do Apponyiho paláca v Bratislave.

Múzeum mesta Bratislavy (MMB) v spolupráci s partnermi pripravilo rozsiahlu výstavu s viacerými líniami a vrstvami. Ide o doposiaľ najkomplexnejší pohľad na životné osudy, literárnu tvorbu a aktivity Hany Gregorovej bez nánosov a stereotypov. „Ako pamäťová inštitúcia hlavného mesta sme výstavu pripravili (aj) preto, že pôsobenie Hany Gregorovej a Jozefa Gregora Tajovského v Bratislave bolo dôležitým podnetom k formovaniu modernej identity nášho mesta,“ hovorí Zuzana Palicová, riaditeľka MMB.

Hlavným cieľom výstavy je previesť návštevníčky a návštevníkov životným príbehom Hany Gregorovej, ktorý bol na vtedajšiu dobu veľmi neštandardný, pre niektorých až poburujúci. Približujú ho tri základné vrstvy výstavy: chronologická, geografická (zachytáva rôzne miesta Haninho pobytu) a tematická – prostredníctvom jej spoločenských aktivít, ako spisovateľky, podporovateľky mladých autoriek a umelcov, obhajkyne postavenia žien či autorky knižiek pre deti. „Hanu predstavíme aj v menej známych rovinách – ako nadšenú cestovateľku aj neúnavnú kultúrnu diplomatku,“ dodáva Monika Kapráliková, historička, kulturologička a externá členka kurátorského tímu výstavy.

Kľúčovou súčasťou tejto časti výstavného projektu sú autentické predmety, nábytok i diela z osobnej pozostalosti Hany Gregorovej a jej manžela Jozefa Gregora Tajovského. „MMB bolo prvou pamäťovou inštitúciou, ktorej Dagmar Prášilová Gregorová, jediná dcéra Hany a J. G. Tajovského, darovala predmety po svojich rodičoch, ktoré sa viazali k ich pobytu v Bratislave. Tie sa stali základom novozaloženej zbierky Literárny fond a zároveň je tento korpus, ktorý predstavuje naše múzejné ‚rodinné striebro‘, aj jadrom výstavy HANA,“ približuje Daniel Hupko, kurátor literárnych zbierok MMB a člen kurátorského tímu výstavy.

„Zámerom je, aby na výstave prehovárala Hana Gregorová sama za seba. Vo výstave ju oslovujeme krstným menom Hana, čo chápeme aj ako vyjadrenie jej emancipácie a nezávislosti v myslení a názoroch,“ hovorí Jana Jablonická Zezulová, členka kurátorského tímu výstavy a kurátorka najnovších dejín MMB.

Hana prirodzene a nenútene prekračovala hranice súkromnej a verejnej sféry – raz bola dokonalou hostiteľkou, inokedy zapálenou prednášajúcou či spoluautorkou manifestu. To všetko v období, keď to nebolo (nielen na Slovensku) vôbec bežné. Zaužívaný a v tých časoch stále pevne ukotvený obraz ženy pohybujúcej sa v prostredí rodiny a domácnosti

nikdy nenapíňala. Nie preto, že by na to nemala predpoklady, ale preto, že sa to priečilo jej presvedčeniu.

Cieľom výstavy je takisto otvárať otázky súvisiace s postavením žien v 20. storočí s presahom do súčasnosti. Autorskému a kurátorskému tímu výstavy sa to podarilo prostredníctvom vrstvy **Ženy 2.0**. Tá zahŕňa napríklad umelecké intervencie do priestoru výstavy, ktoré sú interpretáciou Haninho života a aktuálneho diania cez súčasné umenie (uvidíte diela od KundyCrew, Anny Daučíkovej, Alizy Orlan a ďalších), aj interaktívne prvky pre verejnosť.

Kľúčovou súčasťou tejto vrstvy výstavy sú tri miestnosti, ktoré ponúknu **Priestor na bádanie a diskusiu** (knižnica so svetovou a súčasnou feministickou literatúrou, vrátane tej Haninej, rôzne interaktívne hry), **Priestor na vypočutie** (výpovede súčasných slovenských osobností, ktoré formou videorozhovorov reflektujú vlastnú ženskú/mužskú skúsenosť z pôsobenia v konkrétnych oblastiach umenia/kultúry, prelínajúcich sa s oblasťami pôsobenia Hany). Tretia miestnosť je participatívna a ponúka **Priestor na reflexiu** (vyzýva na zanechanie dojmov z výstavy vo forme krátkeho osobného odkazu či príbehu výnimočnej ženy z vášho okolia.*

Ďakujeme všetkým, vďaka ktorým mohla táto výstava vzniknúť ako bohaté kolektívne dielo so zapojením pamäťových inštitúcií, osobností kurátorov a kurátoriek, súčasných umelcov a umelkýň a v neposlednom rade priamych potomkov Hany Gregorovej a Jozefa Gregora Tajovského, ktorí na účely výstavy ochotne požičali hodnotné diela a predmety z osobného vlastníctva.

Pôsobenie Hany Gregorovej a Jozefa Gregora Tajovského v Bratislave výrazne ovplyvnilo prerod Prešporka na moderné mesto 20. storočia. Veríme, že naša výstava bude dielikom skladačky, ktorý pomôže Bratislave v tejto ceste pokračovať.

** Počas celej doby trvania výstavy zbierame príbehy ďalších výnimočných žien, ktoré tvoria históriu a súčasnosť mesta Bratislavy. Dajte nám o nich vedieť prostredníctvom odkazu vo výstave alebo na sociálnych sieťach použitím hesla #nevidanezeny alebo označením @muzeummestabratislavy.*

Tiráž:

Scenár a kurátorská koncepcia: Daniel Hupko, Jana Jablonická Zezulová, Monika Kapráliková

Kreatívna spolupráca: Barbara Debrecká, Vladimíra Kišša Gahérová, Linda Mendelová, Zuzana Zahradníčková, Lucia Zlochová, Eva Takácsová

Dizajn výstavy: Lucia Židek Gamanová, Oleksandra Bakushina

Vizuálna identita výstavy: Simona Hojsíková

Grafický dizajn výstavy: Simona Hojsíková, Lucia Židek Gamanová

Hlavní partneri výstavy: Štátna vedecká knižnica v Banskej Bystrici – Literárne a hudobné múzeum a Slovenská národná knižnica – Literárne múzeum v Martine

Mediálni partneri: denník SME, Denník N, Aktuality.sk, Slovenka, podcast V ženskom rode, Rádio Devín, Rádio_FM, Citylife.sk, Historická revue, IN.BA

Foto na vizuáli: Literárne a hudobné múzeum, SVKBB

Viac informácií nájdete na www.mmb.sk a na sociálnych sieťach Múzea mesta Bratislavy.

Kontakt pre médiá:

Mgr. Katarína Selecká

Manažérka PR a marketingu

katarina.selecka@mmb.sk

+421 2 5910 08 38 alebo 0902 972 390

.....
O MMB:

Múzeum mesta Bratislavy je s viac ako 155-ročnou tradíciou (1868) najstarším nepretržite pôsobiacim múzeom na Slovensku. V súvislosti so svojím zameraním spravuje mimoriadne diferencovaný a široko štruktúrovaný zbierkový fond (obsahuje viac ako 120-tisíc predmetov). Tvoria ho historické, archeologické, umeleckohistorické a etnografické artefakty, ktoré dokumentujú históriu mesta Bratislavy, fungovanie a rozvoj remesiel, priemyslu, vinohradníctva, správu mesta či podoby jeho kultúrneho a spoločenského života. Okrem tematických stálych expozícií múzeum spravuje aj národnú kultúrnu pamiatku hrad Devín, ktorý patrí k najnavštevovanejším hradným objektom na Slovensku, a lokalitu Antická Gerulata v Rusovciach, ktorá bola v roku 2021 vďaka svojmu významu zapísaná do svetového kultúrneho dedičstva UNESCO. Súčasťou zbierkového fondu je aj hodnotný súbor literárnych zbierok, ktoré tvoria pozostalosť Janka Jesenského.

Múzeum mesta Bratislavy sa rozvíja ako moderná kultúrna a pamäťová inštitúcia, ktorá je zdrojom poznania dejín Bratislavy, miestom dialógu medzi minulosťou, súčasnosťou, ale aj obyvateľmi a obyvateľkami mesta. Citlivo vníma svoju úlohu pri definovaní a reflexii identity mesta či budovaní priestoru pre sociálnu inklúziu a trávenie voľného času, ktorý bude opakovane zaujímavý aj pre domáce publikum. MMB chce byť aktívnou súčasťou diania v meste a svoje témy a obsahy sprostredkovať cez súčasné formy komunikácie a programov.